

Mede

Mogelijk
Maken

Winter
2023

'Het geeft me kracht dat ik
niet opgaf'

Net moeder en dakloos

Nikki en haar dochtertje Kiki hadden twee jaar lang geen huis. Noodgedwongen hopten ze van de ene naar de andere plek. Eerst vonden ze onderdak bij Nikki's vriendinnen, toen bij haar vader. Daar sliep Nikki negen maanden op een matrasje in de woonkamer.

Daarna konden ze terecht in een doorstroomwoning van de maatschappelijke opvang. Maar ook dat was van korte duur. 'Ik heb overal aangeklopt, tevergeefs. Ik sta positief in het leven, maar al die regelingen leverden me wel stress op.' <

Hoe het nu met ze gaat? Lees gauw verder op pagina 9

COLOFON

Concept
Schrijf-Schrijf
Tekst
Schrijf-Schrijf en Valerie Kierkels
Eindredactie
Kansfonds en Hilde Duyx
Vormgeving
Autobahn
Fotografie
**Maartje ter Horst, Gerritjan Huinink
en Marieke Odekerken**
Drukwerk
Altijdrukwerk

Hoe je goed samenleeft volgens journalist Sheila Sitalsing

Mede | tiende jaargang | nummer 39 | winter 2023

Mede is een magazine van Kansfonds. Het verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 1.750 stuks. Kansfonds helpt thuisgeven, want niemand kan zonder thuis. Een dak boven je hoofd, voldoende geld om van te leven en het diepe besef dat je erbij hoort. Toch zijn er in ons land meer dan 1 miljoen mensen die geen thuis hebben.

Het werk van Kansfonds wordt mede mogelijk gemaakt door de bijdragen van particulieren, organisaties, de Nationale Postcode Loterij en de Nederlandse Loterij.

Voor schenkingen en nalatenschappen neem je contact op met:
Brenda Pel
b.pel@kansfonds.nl

Rekeningnummer
NL41 INGB 0675 8622 05

Abonnee van Mede worden? Of wil je je juist uitschrijven? Stuur een e-mail met je naam en adres naar communicatie@kansfonds.nl

f /kansfonds
@kansfonds
@kansfonds
/company/kansfonds

14

Ik werkte zestig uur per week, maar kon amper rondkomen, laat staan een tegenvaller opvangen

4

De huidige jongeren zonder thuis mogen niet de dakloze mensen van de toekomst worden

De Dikke Blauwe
100

Editorial

Iedereen telt mee!

Beste Medelezer,

Wat hebben we dit jaar veel bereikt! Mede dankzij jouw steun konden we ontzettend veel doen voor mensen zonder thuis, én dat viel op in de media. Nog nooit haalden we zo vaak het nieuws met onze acties en programma's. Zo wekt ons initiatief 'Gewoon geld geven' veel interesse. Die media-aandacht is hard nodig om dit soort radicale oplossingen onder de aandacht te brengen.

Ook kwam er veel aandacht voor de telling die we in samenwerking met Hogeschool Utrecht organiseerden. Samen brachten we het daadwerkelijke aantal dak- en thuisloze mensen in kaart in regio Noordooost-Brabant. De telling liet zien dat er veel meer vrouwen en kinderen dak- en thuisloos zijn dan eerder is geschat (lees meer op pagina 4). Het is mooi dat deze telmethode zich als een olievlek over het land aan het verspreiden is: volgend jaar gaan 55 andere gemeentes ook aan de slag!

Ander bijzonder nieuws kwam 28 november: ik ben door *De Dikke Blauwe* uitgeroepen tot **invloedrijkste professional** in de filantropie. Die benoeming is voor Kansfonds een enorme opsteker! En geeft mij persoonlijk nog meer motivatie om ook komend jaar anderen te inspireren. En te motiveren om de oorzaken van 'geen thuis' aan te pakken met duurzame oplossingen. Ik vertel er wat meer over op pagina 23.

Maar eerst kijken we uit naar de feestdagen. Ik wens iedereen een warm kerstfeest toe en een gezond en dynamisch 2024.

Henriëtte Hulsebosch
Directeur Kansfonds

Nieuwe telling bewijst: dé dakloze mens

bestaat niet

Hoe breng je een grote groep 'onzichtbare' dakloze mensen in kaart? Kansfonds en Hogeschool Utrecht lieten dat zien met een nieuwe telmethode. Twaalf gemeentes in Noordoost-Brabant toonden het lef om als eerste mee te doen. De resultaten van die telling zijn nu bekend, en ze bevestigen ons vermoeden: veel vrouwen, kinderen en jongvolwassenen zijn dakloos.

Het zijn schokkende resultaten. Kinderen en jongeren vormen bij elkaar ruim 40 procent van het totaal aantal getelde dak- en thuislozen mensen', vertelt onderzoeker Dorieke Wewerinke, van het lectoraat Wonen en Welzijn van Hogeschool Utrecht (HU). 'We hadden wel een vermoeden dat het aantal hoog was, maar nu zijn er harde cijfers.' In totaal telden ze 1498 dak- en thuisloze mensen in de twaalf gemeentes van regio Noordoost-Brabant. Bijna een derde van de getelde volwassenen is vrouw. Onder de volwassenen kwamen 54 verschillende nationaliteiten voor.

Het gaat niet alleen om heel diverse mensen, ook hun leefsituatie blijkt sterk te verschillen. De meerderheid leeft niet op straat of in de opvang, maar verblijft bij vrienden of familie. Anderen slapen in een auto, garage of stacaravan.

Van betere cijfers naar beter beleid

Waarom organiseerden we deze nieuwe telling? 'Omdat niemand weet hoeveel mensen in Nederland dak- of thuisloos zijn', vertelt Willem van Sermondt, programmaleider van Kansfonds. 'Veel dakloze mensen melden zich niet bij opvanglocaties, waardoor gemeentes niet weten om wat voor mensen en aantallen het gaat. Het gevolg? Overheidsbeleid dat gebaseerd is op verkeerde informatie.'

'Het is cruciaal dat cijfers aansluiten bij de realiteit, zodat politici zien hoe groot en divers het probleem is. En daardoor een antwoord kunnen vinden op vragen als: hoeveel woningen heb je als gemeente nodig voor dakloze mensen? En: hoe kun je met preventief beleid de diverse oorzaken van dakloosheid aanpakken?'

Nieuwe telmethode: hoe werkt het?

Kansfonds en de HU introduceerden een vernieuwende telmethode uit België. Daar gebruiken ze de Europese ETHOS-definitie van dakloosheid, namelijk: geen volwaardige huisvesting hebben. 'Zo sluit je geen groepen uit. Wie je ook bent en welke status je ook hebt – als jij dak- of thuisloos bent, dan tellen we je mee', aldus Van Sermondt.

Maar hoe vind je alle mensen die onder deze brede definitie vallen? 'Daarvoor hebben we de ogen en oren van heel veel maatschappelijke organisaties nodig. Niet alleen organisaties die specifiek met deze doelgroep werken, maar ook instanties die weleens met dak- en thuisloze mensen te maken hebben. Denk aan buurtteams, woningcorporaties, (school) maatschappelijk werk, jeugdhulpverlening, de Nederlandse Spoorwegen, penitentiaire inrichtingen en ziekenhuizen.'

'Het is een flinke klus om al die partijen te mobiliseren om mee te doen. Ik vind het daarom geweldig én stoer dat er maar liefst 96 organisaties meededen aan onze teldag.' Zij schreven alle dak- en thuisloze mensen op die ze kennen, aangevuld met extra informatie over hun situatie. Zoals hun huidige verblijfplek en de aanleiding voor hun dak- of thuisloosheid – voor zover ze dit wisten.

Voor altijd afrekenen met stigma's

De nieuwe manier van tellen laat een veel diverser beeld zien van dak- en thuisloze mensen. 'We rekenen hierdoor af met het stereotiepe beeld van een verwaarloosde man van middelbare leeftijd met een blik bier op straat', zegt Van Sermondt. 'Dat beeld is achterhaald en werkt stigmatiserend. Veel dakloze mensen herkennen zich hier niet in, maar durven toch uit schaamte geen hulp te zoeken. De situatie tast hun zelfvertrouwen en zelfbeeld enorm aan, waardoor ze zich vaak terugtrekken en onder de radar blijven.'

'Met deze resultaten doorbreken we het stereotiepe beeld van dakloosheid'

Uit onderzoek blijkt dat zo'n stigma een belangrijke barrière is voor herstel, vult onderzoeker Wewerinke aan. 'Daarom is het zo belangrijk om te laten zien dat dakloosheid heel veel verschillende mensen treft. De resultaten van ons onderzoek dragen daaraan bij.'

'Maar wij werken toch niet met deze doelgroep?'

Die stigma's over dakloze mensen komen Anneke Nuijten, regiocoördinator van de telling in Oss, helaas ook bekend voor. 'We wilden zoveel mogelijk organisaties stimuleren om mee te tellen, van welzijnsorganisaties tot de politie. Dat bleek in het begin best moeizaam, omdat veel organisaties niet inzagen wat zij met dakloosheid te maken hebben. Zij werkten toch niet met mensen die op straat of in de opvang leven? We hebben veel tijd geïnvesteerd om dat clichébeeld weg te nemen en uit te leggen waarom hun deelname aan de telling juist nuttig is.'

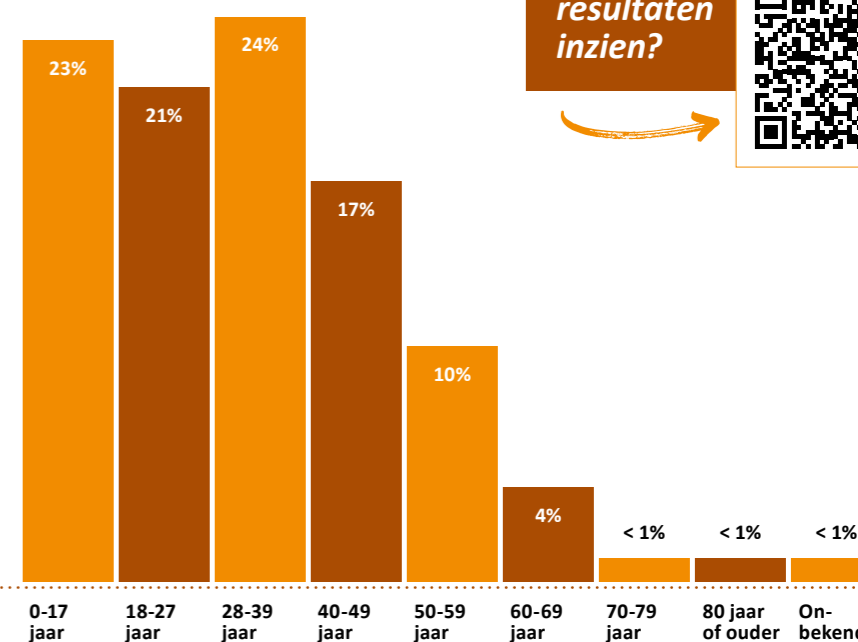
Ook boswachters en de NS erbij betrekken

'We gebruikten in die gesprekken voorbeelden van dak- en thuisloze mensen', gaat Nuijten verder. 'En lieten zo zien hoe divers dak- en thuisloosheid is. Ook hadden we een fijne werkgroep, met een aantal medewerkers van sleutelorganisaties die al vanaf het begin meededen, zoals de maatschappelijke opvang. Zij konden vanuit hun ervaring ook andere partijen overtuigen om mee te doen. Bijvoorbeeld medewerkers van NS, die op stations dakloze mensen tegenkomen. Of boswachters die iemand in een tentje in het bos aantreffen. Maar denk ook aan een ggz-instelling die vreest dat een cliënt dakloos raakt wanneer de indicatie afloopt.'

Dakloze mensen van de toekomst

Een van de tellers is M'hammed Akrim van de Maatschappelijke Opvang Den Bosch. Hij merkt dat vooral gezinnen en jongeren de maatschappelijke opvang mijden. 'Ze vinden het eng en voelen schaamte om zich te melden bij een plek waar ook mensen met een verslaving verblijven. Daar willen ze niet mee geassocieerd worden. Ouders met kinderen zijn vaak ook bang dat Veilig Thuis erbij betrokken wordt.'

Leeftijd

Alle resultaten inzien?

Het aandeel dak- en thuisloze kinderen en jongeren is ruim 40% van het totale aantal getelde personen.

'Het gevolg daarvan is dat ze buiten beeld blijven bij hulporganisaties. Soms bellen ze mij voor advies of hulp. Omdat ik hier al lang werk, kennen veel mensen in de omgeving mij. Ik hoop ontzettend dat deze teldag voor een doorbraak zorgt. Ik maak me het meest zorgen om de jongeren zonder thuis. Zij mogen niet de dakloze mensen van de toekomst worden.'

En nu?

De twaalf Brabantse gemeentes zijn inmiddels aan de slag om de nieuwe cijfers te vertalen naar beleid. Ondertussen hebben zich al 55 andere gemeenten aangemeld voor de tweede telronde, die Kansfonds en HU in het voorjaar van 2024 organiseren. 'De komende jaren werken we in samenwerking met het Rijk en gemeenten aan een landelijke opschaling van de telmethode', aldus Van Sermondt. 'Zodat we straks weten hoeveel mensen in heel Nederland nou écht zonder thuis zitten.' <

'De huidige jongeren zonder thuis mogen niet de dakloze mensen van de toekomst worden'

'Ik heb twee jaar in de wachtstand gestaan. Dat is nu over'

De 30-jarige **Nikki** heeft haar leven op orde. Ze heeft een baan in de zorg en staat al jaren ingeschreven bij de woningbouwvereniging. Toch stond ze plotseling op straat, samen met haar dochtertje Kiki.

De woonproblemen van Nikki begonnen toen Kiki een paar maanden oud was. Veel eerder dan verwacht moest de alleenstaande moeder haar tijdelijke woning uit. 'Mij was verteld dat ik drie tot vijf jaar in dat huis zou kunnen blijven voordat het gesloopt zou worden. Prima, dacht ik. Ik sta nu ruim vijf jaar ingeschreven voor een sociale huurwoning, dat komt wel goed.' Maar de plannen veranderden en nog geen jaar later stond Nikki op straat.

Op een matras in de woonkamer

Eerst kon ze een tijdje bij vriendinnen terecht. 'Maar met een kind van een paar maanden is dat niet te doen.' Ze besloot bij haar vader en zijn gezin in te trekken, op een uur rijden van haar werk, de kinderopvang en haar sociale leven. 'Toen heb ik nog een fout gemaakt. Ik heb me gewoon netjes ingeschreven bij mijn vader. En dan zeggen de instanties: je hebt toch een dak boven je hoofd? Dat is waar, maar ik sliep wel negen maanden in de woonkamer op een matrasje.'

Overal buiten vallen

In negen maanden reageerde Nikki op 800 woningen – van sociale huur tot particulier. 'Ik viel overal precies tussenin. Ik verdiende net te weinig om in de vrije sector te huren. Het enige wat ik kon betalen was een studiootje of iets met één slaapkamer, maar daar mocht ik dan weer niet met een kind wonen. Ik zat helemaal vast.'

'Ik heb overal aangeklopt, tevergeefs. Ik sta positief in het leven, maar al die regelingen leverden me wel stress op.' Uiteindelijk konden Nikki en Kiki een crisiswoning betrekken. In het huurcontract stond dat ze daar tot november 2023 konden blijven. Maar de maatschappelijke opvang besloot dat ze er eerder uit moesten, omdat ze een doorstroomek bezet hielden.

Goed nieuws na hoorzitting

Ze probeerde verschillende urgentieverklaringen te krijgen, maar die werden afgewezen. 'Alle instanties wijzen naar elkaar. Het is echt kastje muur, kastje muur. Dat maakt me eigenlijk nog het meest kwaad. Door mijn werk als hulpverlener in de zorg weet ik waar ik kan aankloppen. Maar wat als je dat allemaal niét weet?'

Om moedeloos van te worden, maar Nikki gaf niet op. Ze ging in bezwaar tegen de zoveelste afwijzing, kreeg een hoorzitting en daarna eindelijk goed nieuws. 'Binnenkort krijg ik dan toch met urgentie een huis. Ik heb twee jaar in de wachtstand gestaan, dat is nu eindelijk over. Natuurlijk ben ik kapot, maar het geeft me ook kracht dat ik niet heb opgegeven.' <

Terug naar vertrouwen

Ze staat bekend om haar scherpe commentaren – of het nu in kranten en tijdschriften is of op radio en tv. ‘Meestal heb ik het over de maatschappij’, zegt journaliste **Sheila Sitalsing** (55). ‘Ook in de columns die ik jarenlang schreef voor *de Volkskrant*. In de kern draaiden die om de vraag hoe je goed samenleeft. Om wat je daarvoor nodig hebt.’ Hoe vat ze haar antwoord hierop samen?

‘Boven alles ben ik journalist. Ook in die rol hoop ik verschil te maken, al is het maar een beetje’

S

heila had heimwee. Ze was 7 jaar en net verhuisd naar Curaçao. 'In mijn nieuwe klas sprak iedereen Papiaments, terwijl ik alleen Nederlands kon. Ik voelde me buitengesloten, miste mijn vriendjes en vriendinnetjes, wilde terug naar Paramaribo. Daar was ik geboren en opgegroeid. Daar voelde ik me thuis.'

Erbij horen

Waarom haar gezin Suriname had verlaten? 'Om heel veel redenen', zegt Sheila. 'De onrust rond dat onafhankelijkheidsjaar was er één van.' Zo ging het slecht met de economie, waardoor gezinnen moeite hadden om rond te komen. Ook nam de etnische en politieke verdeeldheid toe, waardoor steeds meer mensen elkaar met de nek aankeken. En met die verdeeldheid groeide de dreiging van geweld tussen burgers.

Als Sheila nu over 'goed samenleven' praat, moet ze denken aan haar gevoel van uitsluiting toen ze net op Curaçao was. En aan het Suriname van de afgelopen decennia – inclusief de onrustige jaren zeventig, de executies in de jaren tachtig en de burgeroorlog tussen 1986 en 1992. 'Op economisch, sociaal en fysiek vlak hebben mensen veiligheid nodig', zegt ze. 'Een gevoel van bestaanszekerheid, erbij horen en over straat kunnen zonder angst voor geweld. Alleen dán leef je zonder al te veel *troubles* samen.'

Gaten vullen

Wie voor die basisveiligheid moet zorgen? 'De overheid. En als die daar niet in slaagt, vullen burgers vaak zelf de gaten. Dat is interessant om te zien: dat er altijd een groep opstaat die zich bekommert om de publieke zaak. In sommige landen krijgen zij ook volop de ruimte om zich hier verregaand mee te bemoeien. Daar wordt een groot beroep gedaan op de *civil society*.'

Neem Suriname in coronatijd, zegt ze. 'De nationale gezondheidsdienst had daar wel vaccins, maar de vaccinatie kwam slecht op gang. Tot twee burgers besloten te helpen. Samen regelden die vrouwen zaken als locaties, busvervoer en publiekscommunicatie. Allemaal naast hun gewone baan en gezinsleven.'

Rol van de overheid

'De Nederlandse overheid laat minder taken liggen', zegt Sheila. 'Dus zijn er ook minder burgers die deze op zich nemen.' Natuurlijk zijn er wel veel mensen die initiatieven optuigen: van hulpacties tot crowdfunding en hele stichtingen. 'Maar je zult hier niet snel zien dat mensen als jij en ik de nationale vaccinatie besluiten te regelen. Of dat de overheid burgers daar de vrije hand in geeft. Het denken over de rol van de overheid is hier anders.'

Ze weet niet wat beter is: individuele burgers die maatschappelijke problemen aanpakken of een overheid die deze taak vervult. 'In de praktijk heb je denk ik beide nodig. Hoe dan ook vind ik ze inspirerend: mensen die zich inzetten voor de samenleving, zelfs als dat ten koste gaat van het eigen gemak of gewin. Veel politici doen dit trouwens ook. Ik hoef het niet per se eens te zijn met hun plannen of idealen om dat in ze te waarderen.'

1968
Geboren in Paramaribo.
Dochter van een
Hindoestaans-Surinaamse
vader en Nederlandse
moeder

1975
Verhuist naar Curaçao

1986
Studeert economie
in Nederland

1989
Trouwt en krijgt met haar
man twee dochters: Zora
(2006) en Zadie (2009)

1993
Eerste baan als journaliste,
bij het *Rotterdams Dagblad*

1998-2001
Correspondent Europese
Unie in Brussel voor *Elsevier*

2001-nu
Diverse rollen bij
de Volkskrant, zoals
chef economie, politiek
redacteur, podcastmaker en
columniste. Krijgt in 2013
de Heldringprijs voor haar
columns (2011-2022)

2009-2011
Onder andere journaliste
in Suriname

2010
Co-auteur van het boek
*De Kiezer heeft altijd
gelijk*. Schrijft later *Mark*.
Portret van een premier
(2016) en *Dagboek van een
krankzinnig jaar* (2021)

2011-nu
Werkt onder meer mee
aan de tijdschriften *Opzij*
en *OneWorld*, het tv-
programma *Buitenhof* en het
radioprogramma *Met het
oog op morgen*

Bovenal journalist

Zelf wil Sheila geen politica worden of maatschappelijke projecten opzetten. Hoe ze wél wil bijdragen aan goed samenleven? 'Op z'n minst door gewoon aardig te zijn tegen mensen. "Wees geen klootzak" vind ik een mooi motto. Ook loop ik af en toe met een collectebus en ben ik ambassadeur van het innovatieve project Gewoon geld geven van Kansfonds (zie kader). Maar boven alles ben ik journalist. Ook in die rol hoop ik verschil te maken – al is het maar een beetje.'

In haar artikelen, radio- en tv-optredens bespreekt ze de grote problemen van Nederland. Van de klimaatcrisis tot de miljoen mensen die in armoede leven. En van tegenstellingen in de maatschappij tot de bedreigingen aan zowat alle politici. Allemaal thema's die het gevoel van veiligheid in de samenleving aantasten – economisch, sociaal en fysiek.

Vertrouwen verdienen

'Journalisten vormen een belangrijk instituut', zegt Sheila. 'We kunnen problemen aankaarten die de samenleving raken, daar een publiek debat over aanjagen en geluiden laten horen die anders niet gehoord worden.' Zelf richt zij zich vaak kritisch tot de politiek en overheid. 'Want al vind ik dat die relatief goed functioneren, ik zie óók dat ze steken laten vallen. En ik vind het mijn taak als journalist om daarop te wijzen.'

Ze neemt geen blad voor de mond, al vraagt ze zich de laatste jaren wel eens af of dit goed is. 'Ik merk hoe staatsondermijnende krachten met mijn kritische teksten aan de haal gaan. Die groep is klein, maar ik wil zulke extremisten geen wind in de zeilen geven. Ik ben niet tegen politiek en overheid. Ik vind ze juist cruciaal voor goed samenleven, als ze maar naar behoren functioneren en zo het vertrouwen verdienen van burgers.'

GEWOON GELD GEVEN

Sheila Sitalsing zit in de 'aanjaaggroep' van Gewoon geld geven, een initiatief van Kansfonds, waaraan drie gemeenten meewerken. Via dit initiatief krijgen gezinnen met een bijstandsuitkering 150 euro extra per maand, zonder voorwaarden. Het project omvat ook een onderzoek dat de Hogeschool van Amsterdam uitvoert, naar het effect van deze benadering, bijvoorbeeld op het welzijn van gezinnen. 'Mijn taak als aanjager? Erover vertellen, het gesprek over de voor- én nadelen aanjagen, input leveren, de bureaucratie openbreken', zegt Sheila. 'Die ambassadeursrol vervul ik graag. Ik vind het een briljant idee om te onderzoeken wat de impact is van zo'n minder bureaucratische en minder paternalistische aanpak van armoede.'

Lief land

Schandalen als de toeslagenaffaire hebben dat vertrouwen van burgers flink geschaad. Sheila vindt dat de politiek en overheid dit terug moeten winnen. 'Ik zie bijna alle politici en bestuurders zeggen dat ze dat willen. En ik denk dat het kan. Sterker nog: ik hoop dat het snel gebeurt. Er zijn mensen die nu geen uitkering durven aan te vragen, terwijl ze daar wel voor in aanmerking komen. Aan dat soort situaties moet een eind komen.'

Een manier waarop de overheid het vertrouwen van burgers kan herstellen? 'Zelf beginnen met vertrouwen schenken. Door te vragen: wat heeft u nodig?' Precies wat er gebeurt in het project waarvan ze ambassadeur is: Gewoon geld geven (zie kader). 'Hierin bundelen gemeenten de krachten met Kansfonds. Zo krijgen gezinnen met een bijstandsuitkering een extra bedrag per maand, zonder voorwaarden of tegenprestaties.'

Burgers verdienen dit vertrouwen, zegt ze. 'Veruit de meeste Nederlanders willen zich aan de regels houden, anderen helpen, goed samenleven. Dat blijkt alleen al uit het grote aantal mensen dat vrijwilligerswerk doet. Of anders wel uit de vele donaties aan goede doelen. We zijn echt een lief land.' ◀

Ik werkte zestig uur per week, maar kon amper rondkomen, laat staan een tegenvaller opvangen

Stoer geld voor stoere jongeren

Studiekosten, boodschappen en je zorgverzekering: wat als je het onmogelijk meer kan betalen? Hoe hard je ook werkt. Hierdoor kunnen jongeren, die juist hun leven op de rit proberen te krijgen, in de grootste problemen komen. Zoals **Manna**, die door een gebrek aan geld gezondheidsproblemen kreeg. Voor dit soort nijpende situaties zijn stoere oplossingen nodig. Kansfonds komt op voor deze groep jongeren met behulp van 'bureaucratievrij' geld.

Manna kon het niet meer aanzien in de spiegel. Haar gebit verslechterde met de week, hoe goed ze ook poetste. Het afgelopen jaar verloor ze een paar tanden. En nu begonnen haar voortanden ook zorgwekkend pijn te doen. Ze voelde zich machteloos. Straks zou ze haar baan in de horeca verliezen vanwege de gaten in haar mond. Wat moest ze doen? Geld voor de tandarts had ze niet. Bovendien stond er nog een flinke schuld open bij haar zorgverzekeraar. Een tandartsverzekering afsluiten was daarom onmogelijk.

Zestig uur werken en rood staan

Met twee bijbaantjes probeerde Manna een paar jaar daarvoor haar opleiding Maatschappelijk Werk te betalen. 'Daarnaast liep ik ook nog stage in de daklozenopvang. Alles bij elkaar opgeteld werkte ik zestig uur per week, maar kon ik amper rondkomen, laat staan een tegenvaller opvangen. Dat gaf veel stress. Thuis kwam ik ook niet tot rust. Ik woonde tijdelijk bij mijn vader en zijn gezin, maar voelde me daar niet welkom. Elke dag liep ik op eieren, ik deed het nooit goed. Op de woonlasten na betaalde ik alles zelf.'

Manna is goed in studeren en haalde mooie cijfers, maar raakte na verloop van tijd volledig uitgeput. 'Daardoor kon ik op school nét niet aan de aanwezigheidsplicht voldoen', vertelt ze. 'Dus ja, einde opleiding. Heel erg vond ik dat. Ik liep mentaal en fysiek vast. Het was te veel voor m'n lichaam. Ik kreeg een burn-out en kon niet meer werken. Ondertussen stapelden de schulden zich op.'

Grip op de schuld

Samen met een schuldcoach van stichting ONS-bank in Amsterdam kreeg Manna weer grip op haar geld. Ze bevroren tijdelijk haar schulden en maakten afspraken met de schuldeisers. Dit gaf Manna rust om aan zichzelf te werken en langzaam weer aan de slag te kunnen. Maar de pijn aan haar tanden bleef. Toen haar voortand dreigde uit te vallen, was het openstaande bedrag bij haar zorgverzekeraar nog altijd 1200 euro. Te hoog om in één keer af te lossen. 'Ik was echt wanhopig. Zeker als je jong bent is het verschrikkelijk om met een gebit vol gaten te lopen.'

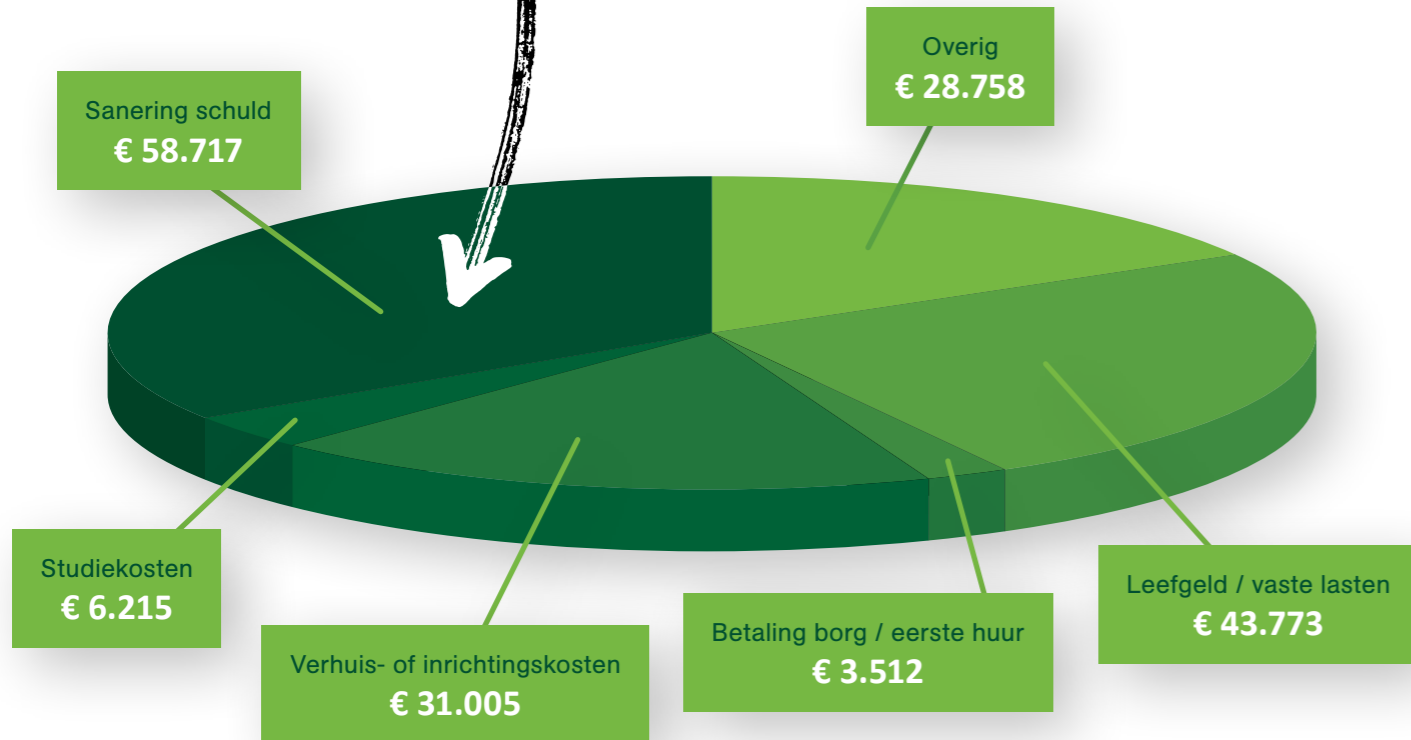
BUREAUCRATIEVRIJ GELD, WAT IS DAT?

Soms is er een breekijzer nodig om een probleem op een nieuwe manier op te lossen. Iets wat nog niet eerder gedaan is, maar laat zien hoe het wél kan. Vernieuwende ideeën die nodig zijn om een verbetering te forceren. Een oplossing die Kansfonds voor jongeren zoals Manna inzet, is bureaucratievrij geld. Dat is financiële hulp zonder ingewikkelde voorwaarden.

Bureaucratievrij geld zetten we in als er bijvoorbeeld te weinig tijd is om een financiering aan te vragen. Jongeren moeten de borg en huur vaak direct betalen. Wachten op bijzondere bijstand duurt dan te lang. In die situatie kan het geld, na toekenning door de gemeente, ook weer worden terugbetaald. Het komt ook voor dat een bepaalde voorziening ontbreekt. Een jongere verhuist bijvoorbeeld naar een andere gemeente en de twee gemeentes verwijzen naar elkaar. In zo'n situatie doen wij wat nodig is.

ZO HIELPEN WE 83 JONGEREN

Tussen juni 2020 en april 2022 ontvingen 83 jongeren € 173.334. Dat is gemiddeld € 2.047 per jongere. Het bureaucratievrij geld is als volgt besteed:

Schaamte delen

Ze deelde haar zorgen met Hester Apeldoorn, directeur van ONSbank. Die besloot een beroep te doen op het bureaucratievrije geld van Kansfonds. 'Ik merkte dat de pijn en de schaamte Manna helemaal in beslag namen. Ze was zo bang om haar werk kwijt te raken, terwijl ze dat geld zo hard nodig heeft. Veel jongeren voelen zich al schuldig omdat ze schulden hebben. Als je dan ook nog allemaal tanden in je mond mist, verdwijnt dat laatste restje zelfvertrouwen ook.' De volgende dag had Hester al reactie van Kansfonds: het geld was onderweg.

Mooiste gebit van Amsterdam

'Daarvan was ik erg onder de indruk', zegt Hester. 'Die snelheid is in fondsenland niet gebruikelijk. Het is heel fijn dat we dit middel achter de hand hebben voor noodsituaties. Negen van de tien keer zijn jongeren ten einde raad en zou je 't bedrag het liefst willen voorschieten. Maar dat kan onze stichting niet. Het afgelopen jaar hebben we vier jongeren,

'Bij twee jongeren konden we voorkomen dat ze uit huis, werden gezet'

die bij ons een traject volgen, uit de brand geholpen met bureaucratievrij geld. Bij twee konden we voorkomen dat ze uit huis werden gezet. Bij Manna konden we in één klap haar schuld aflossen, zodat een tandartsverzekering kon afsluiten.'

Manna liet haar voortanden meteen behandelen. Wat bleek? 'M'n verstandskiezen waren nooit getrokken, waardoor die de rest van mijn gebit verdrukten.' De maanden daarna spaarde ze voor vervolgbehandelingen. 'Inmiddels heb ik het mooiste gebit van Amsterdam', zegt ze met een stralende lach.

STICHTING ONSBANK

Stichting ONSbank is geen reguliere schuldhulpverlener, maar een non-profitorganisatie die met jongeren aan de toekomst werkt en ondertussen hun schulden aanpakt. ONSbank streeft naar een meer menselijke omgang met schulden. Schuldproblemen los je niet op door alleen trainingen te geven in hoe je je administratie op orde krijgt. Je moet ook de energie hebben om je leven aan te pakken. Dit is makkelijker als je weet wie je bent en wat je wilt.

In een kosteloos programma van zes maanden gaan ze samen met jongeren aan de slag. Een schuldrustcoach pakt een-op-een met de jongeren de financiën aan. Daarnaast krijgen ze als groep een reeks workshops van professionals uit de kunstscene en sportwereld. Zij zorgen ervoor dat de jongeren zichzelf beter leren kennen, een gevoel van eigenwaarde terugkrijgen en weer kansen gaan zien.

Laten zien dat het anders kan

De afbetaling van haar schuld zette nog een andere deur open: die van een nieuwe baan! Manna werkt nu als adviseur bij een zorgverzekeraar. Dat kon alleen als ze geen schulden meer had bij haar zorgverzekeraar. Op een speciale afdeling binnen de klantenservice staat Manna nu mensen met schulden te woord. 'Toen ik zelf schulden had, vond ik dit soort telefoontjes doodeng. Vaak werd ik als vuil behandeld. Ik laat nu zien dat dat anders kan. Bellers help ik, met respect en begrip, op weg naar de juiste hulporganisaties.' <

'Geef jongeren de toekomst'

Alle jongeren een thuis.

Daarvoor zet Kansfonds zich in met hart en ziel.

Mede dankzij giften en nalatenschappen. Met jouw nalatenschap help je ons verder, en bieden we jongeren die dak- en thuisloos raken een thuis. Of kunnen we juist voorkómen dat ze op straat belanden.

Beter dan genezen

Een schuld, een burn-out, gedoe op school of niet terug kunnen vallen op een sociaal netwerk. Er zijn allerlei redenen waardoor jongeren hun thuis kunnen verliezen. Een rampscenario, omdat problemen dan snel escaleren. Ze oplossen? Dat is vanuit een situatie van dak- en thuisloosheid juist lastig. Daarom zetten we ons in voor een toekomst waarin alle jongeren een thuis hebben en houden. Jongeren zoals Elisa.

Elisa (24) moest halsoverkop naar haar ernstig zieke moeder in Spanje. Een paar maanden zorgde ze voor haar moeder en jonge broertjes. Terwijl in Nederland de rekeningen zich opstapelden, werd Elisa depressief en sloot ze zich af. Al snel hing haar een grote huurschuld boven het hoofd, en onmiddellijke huisuitzetting. Kansfonds betaalde de schuld snel af met bureaucratievrij geld (over bureaucratievrij geld lees je meer op pagina 14). Daarmee kon Elisa haar woning behouden en haar depressie de baas worden.

Nalaten

Elisa is één van de vele jongeren die hun thuis kwijt zijn of dreigen te verliezen. We kunnen je hulp daarom goed gebruiken. Met jouw nalatenschap kunnen wij structureel blijven werken aan een thuis voor alle jongeren. <

Vrijblijvend
de brochure
over nalaten
aanvragen?

Ga dan naar kansfonds.nl/nalaten. Heb je vragen over nalaten? Neem dan contact op met Marjon Minnaard, e-mail: m.minnaard@kansfonds.nl.

‘Je kunt heel ver komen door te focussen op talent’

Rachida Nejjari heeft een superkracht: ze geeft nooit op. Een welkome eigenschap voor een projectbegeleider bij Steunpunt Taal Educatie Participatie (STEP). Naast Nederlandse taalcursussen organiseert dit educatieve centrum ook bijzondere projecten. Een mooi voorbeeld is ‘Nederland(s) in de praktijk’. Met dit praktische project helpen ze migranten en vluchtelingen aansluiting te vinden in de samenleving.

De deelnemers leren de Nederlandse taal niet alleen in het klaslokaal. Via vrijwilligerswerk gaat het veel sneller. ‘Je ziet hun taalniveau en zelfvertrouwen met de week groeien’, zegt Rachida met een stralend gezicht. ‘Wist je dat de helft van de deelnemers aan dit project doorgroeit naar een betaalde baan? Dat maakt dit zonder twijfel het mooiste project waar ik nu bij betrokken ben. STEP heeft lang niet altijd de middelen om cursisten intensief te begeleiden. Dankzij een aantal fondsen, waaronder Kansfonds, kan dit nu wel.’

Nederlands op eigen tempo

Het project begint met een intakegesprek. ‘Om de cursisten beter te leren kennen, vraag ik altijd: wat zijn je dromen en talenten? Ze bloeien dan op. Logisch, want hier alleen al over praten zorgt voor toekomstperspectief. Daarna ga ik op zoek naar een passende vrijwilligersplek. Dit kan van alles zijn: van helpen op een school of zorgorganisatie tot werken als tolk. De trajecten die de cursisten doorlopen zijn op maat, maar hebben hetzelfde doel: het taalniveau verbeteren in de praktijk, arbeidsvaardigheden opdoen, in eigen tempo. Dit kan al in een dagdeel per week.’

Denken in kansen

Rachida spreekt haar cursisten wekelijks, over hun voortgang en hoe het persoonlijk met ze gaat. Ook bezoekt ze hun werkplekken. ‘Belangrijk, want zo verklein je de kans dat ze afhaken. De thuissituatie van deze doelgroep is vaak lastig. Denk aan een partner die liever niet heeft dat de ander werkt. Of een groot gezin zonder opvang voor de kinderen. Samen kijken we wat wél lukt.’ Rachida staat binnen STEP bekend om haar vasthoudendheid. ‘Als ik zie dat een cursist echt aan de toekomst wil bouwen, ga ik ervoor. En zet ik me voor tweehonderd procent in.’

Focus op talent

Succesverhalen zijn er dan ook genoeg. ‘Voor één van de cursisten vonden we een vrijwilligersplek in een herstelcentrum. Na een jaar boden ze haar een betaalde baan aan in de roomservice. Daar was ze ontzettend blij mee, want in haar land van herkomst werkte ze in een restaurant. En voor een andere deelnemer is zelfs een nieuwe, betaalde functie gecreëerd: ze combineert haar liefde voor de horeca nu met haar administratieve kwaliteiten.’

‘Ik krijg weer tranen in mijn ogen als ik denk aan wat we samen hebben bereikt’, vertelt Rachida zichtbaar ontroerd. ‘Ze zijn het bewijs dat je heel ver kunt komen door je op je talent te focussen.’ <

‘Als ik zie dat een cursist aan de toekomst wil bouwen, ga ik ervoor. En zet ik me voor 200 procent in.’

Ervarings- verhalen

Het verhaal van **Nikki** en haar dochter **Kiki** op de cover staat niet op zichzelf. Zoals onze recente telling (zie pagina 4) laat zien, is de groep dak- en thuisloze mensen zeer divers.

Dennis (foto), **Veerle**, **Abdi** en **Thomas** maakten het allemaal mee.

Lees hun ervaringsverhalen hier

Thuis- sleutels

Ons programma 'Alle jongeren een thuis' wierp in vier jaar tijd vele vruchten af. Of beter gezegd: sleutels. Want voor veel dak- en thuisloze jongeren realiseerden we mooie en structurele oplossingen om thuis te geven. Samen met onze maatschappelijke partners. De oplossingen brachten we ook dichterbij beleidsmakers toe tijdens de landelijke bijeenkomst 'Eerst een Thuis', die we samen met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport organiseerden.

Wil je weten om welke oplossingen het gaat? Kijk dan op thuissleutels.nl

KANSFONDS-DIRECTEUR UITGEROEPEN TOT invloedrijkste professional in filantropie

Onze directeur **Henriëtte Hulsebosch** staat dit jaar op nummer 1 van *De Dikke Blauwe 100*. Dat is de ranking van de invloedrijkste professionals in de filantropie. Het onafhankelijke platform *De Dikke Blauwe* stelt ieder jaar een top 100 samen van mensen die in het afgelopen jaar zichtbaar waren en impact maakten met opmerkelijke initiatieven.

'Ik was ontroerd toen ik het nieuws hoorde', vertelt Henriëtte. 'Deze benoeming is voor Kansfonds een enorme opsteker! We werken met onze organisatie al jaren zo ontzettend hard aan de programma's die thuisgeven aan mensen in kwetsbare situaties. Het is geweldig dat die inspanningen gezien én gewaardeerd worden.'

Onze ambitie is groot: iedereen een thuis. Alleen samen kunnen we die waarmaken. Samen met alle (project)partners, kennisinstututen, financiers, andere fondsen en lefgeementes die met ons de vernieuwende aanpakken willen uitproberen, zoals Gewoon geld geven en de ETHOS-telling.

Maar ook samen met jou blijft het Kansfonds-team zich stevig inzetten. Want iedereen heeft recht op een thuis. Iedereen.

Een glinsterende kroon op ons werk!

Dit magazine won in oktober een mooie prijs! Tijdens de Grand Prix Content Marketing mochten we, samen met de makers van tekstbureau Schrijf-Schrijf, de bekroning voor beste 'Creatie magazine' in ontvangst nemen. De jury sprak lovende woorden over de Mede:

'Dit magazine raakt je in de ziel. Het laat echte verhalen zien van mensen van vlees en bloed. Er is een heldere formule, zowel in tone of voice als in design. Sprekende reportages in woord en beeld. De mens staat hier echt centraal en de redactie heeft de verbinding gezocht tussen donateurs en de kwetsbare mensen, waarvoor gedoneerd wordt. Rauw, eerlijk, spannend en nieuwsgierigmakend.'

Roos Stalenhoef (Kansfonds) en **Marike Wouters** (Schrijf-Schrijf) nemen de prijs in ontvangst

Namens iedereen bij Kansfonds: een warme kerst en een gezond en dynamisch 2024!

SOMMIGE MENSEN BLIJVEN JE VERBAZEN. DOOR HUN DOORZETTINGSVERMOGEN, DIEPE VERTROUWEN OF GRENZELOZE INZET VOOR ANDEREN. KRACHTPATSER VAN DEZE MEDE: ROLAND (35).

Uit huis worden geplaatst wegens overmatig blowen. Van kamertje naar kamertje hoppen. Verslaafd raken aan cocaïne, en stelen om het spul te kopen. Alles gaat mis voor de jonge Roland, en hij belandt op straat. 'Ik sliep maandenlang in de nachtopvang.' Een hulpverlener raadt de stichting Ervaring die Staat (EDS) aan. 'Ik ging er met tegenzin naartoe. Beetje knutselen met daklozen zeker? Nee dank je.'

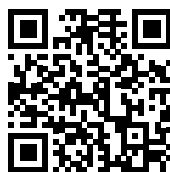
Maar Rolands verwachtingen worden overtroffen. 'Het was er warm, gezellig. Er liep een team van ervaringswerkers en professionals tussen de deelnemers. Hun verbinding was duidelijk te voelen. Het team zelf vertrouwde me, iets wat ik in geen jaren had gevoeld. Ze zagen mij en wilden helpen. Dat was het moment dat ik ook deelnemer bij de stichting werd: ik wilde hier blijven en groeien.'

'Ik kicke af van de harddrugs en startte binnen de stichting mijn eigen tuiniersbedrijfje. Via EDS kreeg ik een appartement aangeboden en rondde ik een opleiding af. Nu werk ik bij de stichting als facilitair medewerker en mag ik zelfs mijn rijbewijs halen. Wie had dat gedacht? Wat er verder op mijn pad komt, daar kijk ik niet naar. Dat heb ik meegenomen uit mijn verslaafde jaren. Ik leef vandaag en vandaag is het goed. Eindelijk. Daar mag ik mezelf en EDS voor bedanken.' ◀

Uitgelezen? Geef Mede door aan iemand anders!

'Ik leef vandaag en vandaag is het goed'

Wil je donateur worden?

Scan de QR-code met je telefoon of ga naar kansfonds.nl/doneren